

Štai kas pirmiausia kaltas dėl negandų. Per daug šampano taurių Naujųjų metų naktį. Tebegirdžiu linksimą stiklo dzingsėjimą, juntų, kaip ant liežuvio šnypščia burbuliukai. O, jei tik man pavyktų grįžti į praeitį ir perspėti Eivą iš Naujųjų metų sutikimo: *Liaukis. Liaukis tuojau pat, kol dar gali.*

Mano petį paliečia kažkieno pirštai. Kaipmat išsitiesiu ir atsi-gręžiu į pažįstamą veidą, kuris žvelgia į mane susiraukęs. Tai dak-taras iš ūkinių prekių parduotuvės. Jo vardo nepamenu. Ir kalbėtis nedegu noru, bet jis atsisėda šalia ir familiariai, tyliai paklausia:

— Eiva, ar gerai jautiesi?

Nusišluostau ašaras.

— Normaliai. Tik esu kiek apkvaitusi. Turbūt dėl kaitros.

— Nieko daugiau nenutiko?

— Dėkui už rūpestį, bet man *viskas* gerai.

— Aš neketinau smalsauti. Tiesiog ėjau kavos, o tu atrodei kaip žmogus, kuriam praverstų pagalba.

— Ką, miestelyje dirbi ir psichiatru?

Kandi replika jo nė trupučio nesutrikdo.

— O tau jo reikėtų? — švelniai pasiteirauja.

Tiesą bijau pripažinti netgi sau: gal ir reikėtų. Kas, jeigu po-tyriai „Brodžio budėjime“ tėra pirmieji ženklai, liudijantys, kad kraustausi iš proto — kad man atsisuka varžteliai?

— Ar šiandien ką nors valgei?

— Ne, — atsiliepiu. — Hm, taip.

— Tikrai?

— Gėriau kavos.

— Va dėl ko galbūt kilo bėdų. Išrašysiu receptą maistui.

— Aš ne alkana.

— Ką pasakytum apie sausainį? Kavinė veikia čia pat, už

kampo. Prievarta tavęs nemaitinsiu, garbės žodis. Man tik nesinori siūti tau žaizdos, kai apalpsi ir nugriuvusi prasikirsi galvą.

Vyriškiui atkišus delną, paslaugus gestas mane užklumpa visiškai netikėtai, be to, pavaryti jį būtų nemandagu.

Įsistveriu jam į ranką.

Daktaras nusiveda mane siaura gatvele, kur įrengta kavinė „Be puošmenų“, ir jos pavadinimas, deja, labai taiklus. Po fluorescencinėmis lempomis driekiasi linoleumo grindys, stiklinėje vitrinoje rikiuojasi apetito nežadinantys kepiniai. Pati nė už ką nekelčiau kojos į tokią užėigą, bet vietiniai, regis, joje lankosi su mielu noru. Į akis krenta sluoksniuoto pyragaičio su sūriu atsikandantis mėsininkas iš maisto prekių parduotuvės ir paštininkas, kuris eilėje laukia, kol galės sumokėti už išsineštinę kavą.

— Sėskis, — ragina gydytojas. Niekaip neatgaminu jo vardo ir per daug droviuosi tai prisipažinti. Įsitaisau prie staliuko vildamasi, kad kas nors pakvies jį vardu, bet už prekystalio stovinti mergina tiesiog linksmai šūkteli:

— Ei, daktare, ko pageidausite?

Durys atsilapoja, ir į kavinę įeina kitas man pažįstamas žmogus. Dona Branka nusimetusi švarkelį, o įprastai tvarkingus gelsvus jos plaukus, kurių forma primena šalną, pašiaušusi drėgmė. Pokyčiai atjaunina moterį, ir aš mintyse matau, kokia ji tikriausiai buvo anksčiau — įdegusi ir žavi, kol suaugusiojo gyvenimas privertė apsirengti verslininkės uniforma. Dona pastebi daktarą ir nušvinta.

— Benai, būtent su tavimi ir norėjau susitikti, — prabyla. — Dženos Osvald sūnus ruošiasi stoti į medicinos mokyklą, ir tu kaip niekas kitas galėtum jam duoti gerų patarimų.

Benas. Pagaliau prisimenu. Jis vardu Benas Gordonas.

— Mielai jam paskambinsiu, — pažada gydytojas. — Dėkui, kad pranešei.

Kai Benas žingsniuoja link mano stalo, Dona jį palydi žvilgsniu. Po sekundės įsispoks į mane, lyg bendram vaizdui būtų kas atsitikę. Lyg man nederėtų su daktaru Gordonu sėdėti prie vieno staliuko.

— Štai. Jis padidins cukraus kiekį tavo kraujyje, — sako Benas ir priešais deda sausainį, dydžio kaip lėkštė, gausiai nusėtą šokolado gabalėliais.

Gardėsiu nė kiek netrokštu, visgi mandagiai atsikandu kąsnį. Jis beviltiškai saldus, nuobodžiai vienskonis, kaip cukraus vata. Aš nuo mažų dienų suvokiau, kad kiekviename gerame recepte saldybę reikia atmiešti rūgštumu, o druską — kartumu. Atsimenu, kaip kečiau savo pirmuosius avižinius sausainius su razinomis, kaip mudvi su Liuse entuziastingai degustavome ištrauktus iš orkaitės. Liusė, kuri niekada negailėdavo ditirambų, paskelbė, esą jie *skaniausi iš visų*, kokius tik jai teko ragauti, bet aš žinoju tiesą. Supratau, kad kitąsyk privalau daugiau pasūdyti tešlą — maisto gamyboje, kaip ir gyvenime, būtina pusiausvyra.

O, jei gyvenime padarytas klaidas būtų taip lengva ištaisyti.

— Kaip skonis? — klausia jis.

— Normalus. Bet aš neišalkusi.

— Neatitinka aukštų tavo standartų? Man minėjo, kad kepi velniškai šaunius keksiukus su šilauogėmis. — Kai pakeliu antakį, Benas prajunka. — Nugirdau iš pašto skyriaus darbuotojos, o ji sužinojo iš Bilio.

— Šiame miestelyje neįmanoma išsaugoti jokių paslapčių, ar ne?

— Kaip sekasi spręsti pelių problemą? Emetas iš ūkinių prekių parduotuvės spėjo, kad neprabėgus nė savaitei grįši įsigyti daugiau pelėkautų.

Atsidūstu.

— Planavau nusipirkti jų šiandien. Bet mano dėmesį išblaškė istorikų draugija ir... — prikandu liežuvį pastebėjusi, kad į mus žiūri už kelių staliukų sėdinti Dona. Jos žvilgsnis sminga man į akis ir pakursto nerimą. Rodos, ji būtų sugavusi mane, darančią kažin ką negera.

Durys su trenksmu atsidaro, ir visi atsigręžiamo užėigon įsvirduliuojantį žvejo kombinezoną dėvintį vyrą.

— Daktare! — šūksniu kreipiasi į Beną. — Jūs reikalingas uoste.

— Dabar pat?

— Taip. Pitas Krausas ką tik prisišvartavo iškrovimo zonoje. Turėtumėte pamatyti, ką jis aptiko įlankoje.

— Ką?

— Lavoną.

Bemaž visi kavinės klientai metasi pro duris paskui Beną ir žveją. Smalsumas užkrečiamas. Jis skatina mus žiopsoti į vaizdus, kurių nenorime regėti, tad aš, kaip ir kiti, prisidedu prie niaurios procesijos, per gatvės grindinio akmenis traukiančios uosto pusėn. Naujiena apie negyvėlį akivaizdžiai pasklidusi po miestelį, nes aplink pirsą, kur prišvartuotas omarų gaudytojo laivas, jau spiečiasi nedidelis būrelis. Takerio įlankos policininkas išvysta Beną ir pamoja.

— Ei, daktare. Jis denyje, po brezentu.

— Kūną radau prie Skalio uolų, įsipainiojusį į jūržoles, — paaiškina omarų žvejys. — Iš pradžių nepatikėjau savo akimis, bet, kai palaikus užkabinau laivakabliu, sumečiau, kad jos manęs neapgaua. Tempdamas lavoną į denį... hm... galbūt kaip nors jam

pakenčiau. Bet nediršau kūno palikti vandenyje, nes baiminausi, kad nuskęs. Ir pranyks amžiams.

Įlipęs į laivą Benas žengia prie mėlyno brezento, kuris dengia žmogaus kūną. Aš nematau, į ką daktaras žiūri, bet esmę atskleidžia siaubo mina, iškreipianti veidą, kai jis kilsteli apklotą kampą ir įsispygso. Gan ilgai lieka tupėti žvelgdamas į košmaro įsikūnijimą, kuriuo jūra pavertė numirėlį. Išskrovimo zonoje stovintis būrys prityla — į šią rimtą akimirką reaguoja su pagarba. Benas staiga paleidžia brezentą ir atsisuka į pareigūną.

— Teismo medicinos ekspertą iškvietėte?

— Taip, sere. Jis jau pakeliui. — Nudūręs akis į brezentą, policininkas pakrato galvą. — Spėju, kad vandenyje kūnas plūduriavo nemažai laiko.

— Bent jau kelias savaites. Sprendžiant iš ūgio ir drabužių, labiausiai tikėtina, kad čia moteris. — Benas susiraukęs atsistoja ir nuo denio nusigauna į priekplauką. — Ar esate gavę prašymų rasti be žinios dingusius asmenis?

— Pastaruosius porą mėnesių neužregistravome nė vieno pranešimo apie dingusius žmones.

— Vasarą įlankoje pilna laivų. Galbūt ji iškrito į vandenį ir prigirė.

— Bet jeigu moteris jūroje praleido ne vieną savaitę, kas nors juk būtų jos pasigedęs.

Benas gūžteli pečiais.

— Gal buriavo viena. Ir kol kas niekas nenutuokia, kad ji dingusi.

Nusigręžęs faras įsmeigia žvilgsnį į vandenį.

— Arba kažkas nenorėjo, kad ją rastume.

Automobiliu keliauju į „Brodžio budėjimą“, bet po įvykių prieplaukoje sukkelto šoko vis dar nesu atsigavusi. Nors palaikų neįžiūrėjau, brezentas buvo aiškiai pridengęs žmogaus siluetą, ir mano vaizduotė piešia Benui matytas kraupias detales. Mąstau apie kapitoną Brodį ir tokioms pat negailestingoms vandenyno jėgoms atiduotą jo kūną. Mąstau, koks jausmas apima, kai skęsti, blaškaisi, ir tau į plaučius plūsta sūrus vanduo. Galvoju apie žuvis ir krabus, kurie vaišinosi negyvėlio mėsa, apie odą bei raumenis, kuriuos srovės nešė pro aštrius it skustuvus koralus. Iš portreto į mane žvelgęs vyras pusantro šimtmečio tūnojo jūros gelmėse — įdomu, kas iš jo likę?

Kai įsuku į privažiavimo kelią, man iš lūpų išsprūsta dejonė, nes priešais namą stovi Nedo pikapas. Kiek anksčiau nutariau, kad staliams turėčiau duoti raktą nuo „Brodžio budėjimo“, ir dabar jiedu, žinoma, dirba, bet aš nesu nusiteikusi kiaurą popietę klausytis plaktukų taukšėjimo. Smukusi virtuvėn, į kraitelę sudedu duoną, sūrį ir alyvuoges. Nuo stalviršio mane kviečia jau atidarytas vyno butelis, todėl į pintinę įkišu ir jį.

Nešina užkandžiais ir pledu, bindzinu per kerpėmis išmargin-tas uolienas kaip kalnų ožys ir leidžiuosi į pajūrį. Žvilgteliu atgal ir pamatau stogo terasoje plušančius Bilį su Nedu. Tuodu susitelkę renčia naujus turėklus ir manęs nepastebi. Taku praeinu pro žydintį erškėtį ir galiausiai nušoku į akmenėlių pilną paplūdimį, kurį radau patį pirmą rytą. Paplūdimį, kuriame manęs neįstengtų pamatyti joks ant skardžio stovintis žmogus. Išskleidžiu antklodę ir pintinėje sugraibau savo pietus. Gal mano protas ir krinka, bet aš vis dar nepradusi gebėjimo tinkamai išdėlioti maisto. Nors čia tik paprasta iškyla, ceremonijoms laiko negailiu. Gražiai pasidedu medžiaginę

servetėlę, šakutę su peiliu, stiklinaitę. Po pirmojo vyno gurkšnio kūną užplūsta šiluma. Atsidūstu, nugara priglundu prie akmens ir įbedu akis į jūrą. Vanduo šiurpiai keistai ramus, jo paviršius lygus kaip veidrodis. Štai ko man šiandien reikia: visiškai nieko. Ketinu šildytis saulėkaitoje tarsi vėžlys ir mėgautis stebuklingu vyno poveikiu. Mesiu iš galvos įlankoje rastą negyvą moterį. Ir kapitoną Brodį, kurio kaulai išbarstyti jūros dugne. Leisiu gyti savo žaizdoms.

Leisiu sau užsimiršti. Svarbiausia, užsimiršti.

Druskingas oras žadina alkį, tad atsiplėšiu duonos kampa, patepu jį bri sūriu ir sukertu dviem kąšniais. Praryju kelias alyvuoges, nuplaunu jas dar viena taure vyno. Man baigus valgyti, „Rioja“ butelis jau tuščias, ir aš jaučiuosi tokia mieguista, kad akys pačios limpa.

Išsitiesiu ant apklotu, plačiakrašte skrybėlaite užsidengiu veidą ir bemat nugrimztu į jokių sapnų netrikdomą gilų miegą.

Pažadina į kojas tekšenančios šaltos vilnys.

Nustūmus skrybėlę į šoną paaiškėja, kad dangus įgavęs tamsiai violetinį atspalvį, o saulė pasislėpusi už uolų. Kiek laiko aš miegojau? Kylanti potvynio banga pasiglemžia pusę mažojo paplūdimio, ir apatinis užtiesalo kraštas jau drėgnas. Apkvaitysi, pagiringa nerangiai surenku maisto likučius, viską sumetu į pintinę ir nusvirduliuoju tolyn nuo vandens. Jaučiu, kad veidas įkaitęs ir išraudęs, man neapsakomai norisi gazuoto gėrimo. Ir galbūt šlakelio rausvojo vyno.

Taku užsiropščiau ant skardžio. Sustoju atsikvėpti ir pažvelgiu į stogo terasą. Vaizdas priverčia mane suakmenėti. Vyriškio veido neįžiūriu, bet puikiai žinau, kas ten stovi.

Nuskuodžiu link namo, barškindama tuščiu vyno buteliu, kuris ritinėjasi kraitelėje. Ant tako pamečiau skrybėlę, bet jos ieškoti

negrįžtu; žingsnio nelėtinu. Užlekiu verandos laiptais ir įsiveržiu pro lauko duris. Staliai išvykę, todėl viduje, be manęs, neturėtų būti jokio kito žmogaus. Prieškambaryje numetu krepšį, ir šis dunksteli į grindis, bet aš tegirdžiu savo pulso tvinkčiojimą. Lipant į antrą aukštą ir traukiant koridoriumi, širdis plaka vis sparčiau. Prie laiptų į bokštą sustingstu ir įtempiu ausis.

Viršuje tylu.

Prisimenu žmogų iš portreto, tiesiai į mane, vien tik į mane nukreiptas akis, užsigėdžiu vėl išvysti jo veidą. Aš kopiu aukštyn, klausausi pažįstamų girgždesių, ir man kelią apšviečia tiktai blausus saulėlydis. Įslinkus į bokštelio kambarį, mane užlieja jūros kvapas. Puikiai suvokiu, ką užuodžiu — *jo* aromata. Džeremajas Brodis dievino vandenyną, o tas jį pasigrobė. Jūros glėbyje kapitonas atrado amžinąją poilsio vietą, bet name likę jo pėdsakų.

Pereinu įrankiais apšnerkštą patalpą ir žengiu į terasą. Meistrai išlupo sutręšusias lentas ir sukėlė naujas, todėl dabar galiu pirmą kartą pasivaikščioti šioje vietoje. Aplinkui nė gyvos dvasios. Nei stalių, nei kapitono Brodžio. Jūros kvapas tebetvyro, bet jį atneša nuo vandens pučiantis vėjas.

— Kapitone Brodi? — atsakymo nesitikiu, tačiau vis tiek viliuosi jį išgirsti. — Aš tavęs nebijau. Noriu susitikti su tavimi. *Meldžiu*, leisk tave pamatyti.

Vėjas šiauria man plaukus. Ne žvarbus gūsis, o švelnus vasaros brizas, kuris atpučia rožių ir šilto dirvožemio aromatus. Žemės kvapą. Ilgai stebėjauosi į jūrą, kaip kitados greičiausiai darydavo ir Brodis, tikiuosi išgirsti jo balsą, bet niekas į mane nesikreipia. Niekas nepasirodo.

Jis dingęs.

Guliu tamsiame savo miegamajame ir vėl klausausi sienose krebždančių pelių. Daugel mėnesių svaigalai atstojo man anestetikus, ir sumerkti akis pajėgdavau, tik prisigėrusi iki sąmonės netekimo, bet dabar, net ir išlenkusi du stiklus viskio, nesijaučiu nė kiek apdujusi. Žinau, kažkaip žinau, kad šiąnakt jis ateis pas mane.

Netoliese snaudžiantis Hanibalas staiga ima muistytis ir pakilęs pritupia. Pelės sienose nuščiūva. Pasaulyje vėl įsiviešpatauja tylą, ritmiškai ošti nustoja netgi jūra.

Į kambarį įsismelkia pažįstamas kvapas. Atsiduodantis vandenynu.

Jis čia.

Jau sėdžiu lovoje jausdama, kaip pulsas virpina sprandą, ir nuo ledinio šalčio grumba rankos. Apsidairau, bet regiu vien į mane įsmeigtas žalias katino akis. Kvapas stiprėja, tartum į kambarį būtų atplūdusi didžiulė banga.

Langą staiga užstoja tamsos verpetas. Kol kas ne figūra, tik užuomina į siluetą, kuris naktį po truputį įgauna apibrėžtą formą.

— Aš tavęs nebijau, — paskelbiu.

Šešėlis sklendžia tolyn, kaip dūmų sruoga, ir veik pranyksta iš akiračio.